

ЗВІТ

за результатами моніторингового дослідження
обласних політик і програм з питань соціального захисту населення,
зокрема внутрішньо переміщених осіб

Павлоградська міська територіальна громада
Дніпропетровська область

Частина 1

2024

Зміст

Терміни та скорочення.....	2
Вступ.....	2
Коротка характеристика МТГ.....	3
Статистичні дані щодо ВПО.....	4
Методологія дослідження.....	4
Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	6
<i>Інформація щодо відкритих джерел.....</i>	6
<i>Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел.....</i>	7
<i>Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки та захисту населення.....</i>	8
<i>Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих нормативно-правових актів.....</i>	9
<i>Підсумкова таблиця щодо включення до програм ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів.....</i>	10
<i>Аналіз наявних програм на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів.....</i>	10
Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик та програм у сфері соціального захисту.....	12

Терміни та скорочення

ВПО — внутрішньо переміщені особи
МТГ — міська територіальна громада
ОМС — органи місцевого самоврядування
НПА — нормативно-правовий акт
ОВА — обласна військова адміністрація
КНП — комунальне неприбуткове підприємство
КБУ — комунальна бюджетна установа
КП — комунальне підприємство
КЗ — комунальний заклад
КУ — комунальна установа

Вступ

Повномасштабна війна Російської Федерації проти України стала справжнім викликом для багатьох українців, спричинила одну з найстрімкіших криз вимушеного переміщення населення та гуманітарних криз в сучасній історії не лише нашої держави, а й Європи загалом. За офіційними даними Міністерства соціальної політики України, кількість офіційно зареєстрованих ВПО у країні сягає 4,9 млн. Так, 3,6 млн — це люди, які перемістилися (чи повторно перемістилися) після початку повномасштабної війни. 2,5 млн — люди, які перемістилися і не можуть повернутися до своїх домівок (оскільки житло або зруйноване, або розташоване в зоні активних бойових дій, або на тимчасово окупованій території).

З огляду на це, перед державою та ОМС постають нові виклики, на які необхідне своєчасне та ефективне реагування, зокрема в аспекті ефективного функціонування системи соціального захисту населення.

ОМС та органи виконавчої влади можуть розробляти і затверджувати місцеві цільові програми, спрямовані на розв’язання найактуальніших проблем територіальної громади, зокрема на підтримку та посилення соціального захисту окремих категорій громадян.

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізейшен Суппорт Сервісез”» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, спільно із Радою з питань ВПО при Павлоградському міськвиконкомі провели дослідження місцевих програм і політик у сфері захисту прав та інтересів ВПО, а також інших людей, які постраждали внаслідок війни, у Павлоградській МТГ.

Коротка характеристика МТГ

Назва: Павлоградська МТГ Павлоградського району Дніпропетровської області

Фактичний склад населених пунктів: м. Павлоград

Адреса: 51400, Дніпропетровська обл., м. Павлоград, вул. Соборна, 95

Телефон: (056) 320-60-33

Електронна пошта: info@pavlogradmrada.dp.gov.ua

Сайт: pavlogradmrada.dp.gov.ua

Голова громади: Анатолій Олексійович Вершина

Загальна площа: 59,1 км²

Місцеве населення (станом на початок січня 2022 року): близько 102 300 людей

Місто розташоване в межиріччі річок Самара та Вовча, за 76,8 км від м. Дніпро та за 170 км від окупованого м. Донецьк. Безпосередня близькість міста Павлоград до Донецької області значно вплинула на кількість ВПО, які вибрали його для тимчасового прихистку.

Система соціального захисту населення: Управління соціального захисту населення Павлоградської міської ради, КУ «Павлоградський міський територіальний центр соціального обслуговування (надання соціальних послуг)», Павлоградський міський центр соціальних служб Павлоградської міської ради, служба у справах дітей Павлоградської міської ради, КУ «Центр надання соціально-психологічних послуг», центр соціальної підтримки дітей «Моя родина».

Мережа закладів освіти: 15 закладів дошкільної освіти, 18 загальноосвітніх навчальних закладів.

Медичні заклади: КНП «Центр первинної медико-санітарної допомоги м. Павлограда», КНП «Павлоградська міська лікарня № 1», КНП «Павлоградська лікарня інтенсивного лікування».

Мережа закладів культури: КЗ «Павлоградський історико-краєзнавчий музей», Павлоградський драматичний театр ім. Б. Є. Захави, КБУ «Міський культурно-дозвільницький центр», позашкільний навчальний заклад «Дитячо-юнацька спортивна школа» Павлоградської міської ради, КБУ «Фізкультурно-спортивний комплекс ім. В. М. Шкуренко», спортивно-оздоровчий комплекс «Центр», КП «Стадіон “Прометей”», КЗ «Мистецька школа № 1», КЗ «Мистецька школа № 2», КЗ «Мистецька школа № 3», КЗ «Павлоградська централізована бібліотечна система», Центральна міська бібліотека ім. Г. П. Світличної, Центральна дитяча бібліотека.

З метою забезпечення та соціальної підтримки ВПО рішеннями виконавчого комітету Павлоградської міської ради створено Координаційний центр підтримки цивільного населення та Раду з питань ВПО.

Загалом можна зробити висновок про сприятливі умови для адаптації та інтеграції ВПО у Павлоградській МТГ.

Статистичні дані щодо ВПО

Від початку повномасштабної війни Російської Федерації проти України Павлоградська МТГ стала прихистком для понад 18 000 ВПО.

За офіційними даними Єдиної інформаційної бази даних внутрішньо переміщених осіб Міністерства соціальної політики, станом на 01.08.2024 в Павлоградській МТГ на обліку перебувають 18 579 людей, зокрема 13 722 сім'ї, 8208 чоловіків, 10 371 жінка, 3978 дітей віком до 18 років, 8814 людей працездатного віку, 1253 людини з інвалідністю, 3870 пенсіонерів.

Методологія дослідження

Мета дослідження

1. Оцінка наявності, доступності та впливу місцевих програм та політик у сфері соціального захисту ВПО.
2. Виявлення сильних сторін, слабких місць, можливостей для поліпшення якості надання соціальної підтримки ВПО на місцевому рівні та подолання викликів, спричинених внутрішнім переміщенням.
3. Надання відповідних рекомендації щодо оптимізації ресурсів, підвищення доступності та ефективності послуг, забезпечення справедливого, інклюзивного та з урахуванням життєвих обставин підходу до задоволення потреб ВПО. Це сприятиме їхній соціальній адаптації та інтеграції, покращенню якості їхнього життя.

Об'єкт дослідження

Місцеві політики та програми у сфері соціального захисту, спрямовані на ВПО, з акцентом на аналіз механізмів врахування та дотримання їхніх прав і законних інтересів.

Предмет дослідження

- Чинні місцеві цільові програми, спрямовані на соціальну підтримку і захист населення, місцеві цільові програми підтримки ВПО.
- Проєкти програм, планів заходів, спрямованих на соціальну підтримку ВПО.
- Чинні місцеві НПА (рішення, розпорядження тощо), спрямовані на соціальний захист, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових гарантій та пільг.
- Інші місцеві акти і документи (та проєкти), що прямо чи опосередковано спрямовані на захист прав та інтересів, підтримку ВПО.

Завдання дослідження

1. Проаналізувати місцеві цільові програми (проєкти програм, заходів), спрямовані на соціальну підтримку та захист населення, щодо включення до них ВПО та врахування їхніх потреб, дотримання прав і законних інтересів ВПО.
2. Визначити, чи забезпечується виконання заходів місцевих цільових програм, спрямованих на підтримку ВПО, відповідними фінансовими та організаційними ресурсами.
3. Проаналізувати місцеві НПА, спрямовані на соціальний захист населення, адаптацію та інтеграцію ВПО, надання додаткових соціальних гарантій та пільг, зокрема щодо включення до них ВПО і врахування їхніх потреб, прав і законних інтересів.
4. Виявити у цільових програмах та НПА певні недоліки у дотриманні прав ВПО, врахуванні їхніх потреб і законних інтересів.
5. Визначити потреби у внесенні змін до цільових програм і НПА з метою включення до них ВПО, врахування їхніх потреб та законних інтересів.
6. Напрацювати відповідні рекомендації для місцевих органів виконавчої влади та ОМС щодо внесення змін та доповнень до чинних місцевих програм і НПА, розроблення нових для подальшого використання Радою з питань ВПО під час проведення адвокаційних кампаній.

Методи дослідження

- Збір первинних даних шляхом аналізу відкритих джерел та/або подання офіційних запитів до відповідних установ.
- Критичний аналіз та синтез: оброблення та аналіз зібраної інформації з метою ідентифікації ключових аспектів, проблем, прогалин у програмах і політиках соціального захисту ВПО.

- Верифікація результатів шляхом бесід із відповідними службовцями (організація зустрічей або телефонних дзвінків з представниками органів влади та інституцій соціального захисту).
- Підготовка рекомендацій, спрямованих на покращення наявних програм та політик у сфері соціального захисту ВПО.

Період проведення дослідження: квітень — травень 2024 року.

Результати огляду місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Інформація щодо відкритих джерел

Під час підготовки даного звіту було проаналізовано відкриті джерела та наявні на сайтах громади документи, а також направлено відповідні запити до органів місцевої влади міста Павлоград щодо впровадження цільових програм у сфері соціального захисту населення, зокрема ВПО, на місцевому рівні, які затверджуються ОМС в межах їхньої діяльності (відповідно до ст. 26, 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»).

Джерела інформації

1. Сайт Павлоградської міської ради.
2. Офіційні відповіді на запити згідно з Законом України «Про доступ до публічної інформації».
3. Статистична інформація щодо кількості ВПО, які потребують соціального захисту.
4. Місцеві НПА (положення, програми, рішення, розпорядження, плани заходів тощо).
5. Звіти про виконання соціальних програм.

На офіційному сайті Павлоградської міської ради, інших релевантних органів влади та місцевих інституцій соціального захисту відсутні окремі розділи з інформацією для ВПО.

Програми Павлоградської міської ради розміщені на [офіційному сайті](#) у відкритому доступі.

Підсумкова таблиця щодо аналізу відкритих джерел

Область / населений пункт, громада	Назва місцевого органу влади або інституції соціального захисту населення та посилання на сайт	Чи є на сайті окремий розділ щодо ВПО (так/ні)	Чи є на сайті окремий розділ щодо програм соціального захисту		Чи є на сайті окремий розділ щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги		Доступність інформації щодо програм соціального захисту населення та ВПО		Доступність інформації щодо НПА, які надають додаткові гарантії / пільги населенню та ВПО	
			Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Населення (так/ні)	ВПО (так/ні)	Зазначити (легко, середня складність, висока складність, інформація недоступна)	Можливо завдання жити (так/ні)	Зазначити (легко, середня складність, висока складність, інформація недоступна)	Можливо завдання жити (так/ні)
Дніпропетровська обл., Павлоградська МТГ	Павлоградська міська рада https://pavlogradmrada.dp.gov.ua	Ні	Так	Ні	Ні	Ні	Легко	Так	Легко	Так

Інформація про чинні програми місцевого рівня у напрямі соціальної підтримки та захисту населення

В Павлоградській МТГ діють наступні програми, які включають в себе заходи підтримки ВПО.

[Міська програма «Соціальний захист окремих категорій населення на 2022–2024 роки»](#) (затверджена Рішенням Павлоградської міської ради від 05.03.2024 № 1412-49/VIII).

Мета Програми: зниження впливу негативних наслідків внутрішнього переміщення, зумовленого війною Російської Федерації проти України, сприяння адаптації та подальшій інтеграції ВПО шляхом усунення перешкод у реалізації їхніх прав та основоположних свобод, забезпечення повного доступу до адміністративних, соціальних, культурних та інших послуг, створення умов для розвитку потенціалу і посилення спроможності ВПО у Павлоградській МТГ, надання матеріальної підтримки окремим категоріям населення з метою вирішення їхніх життєвих проблем.

Фінансове забезпечення Програми здійснюється в межах асигнувань, передбачених в міському бюджеті та з інших незаборонених законодавством джерел. Матеріальна допомога мешканцям міста надається згідно з порядками та положеннями, затвердженими рішеннями міськвиконкому.

[Міська програма «Здоров'я павлоградців на 2023–2025 роки»](#) (затверджена Рішенням Павлоградської міської ради від 05.03.2024 № 1418-49/VIII).

Основна мета Програми — протидія поширенню інфекційних небезпечних хвороб, профілактика хронічних захворювань, забезпечення лікарськими засобами та сумішами, зубопротезуванням та виробами медичного призначення окремих груп населення за певними категоріями захворювань, забезпечення пацієнтів лікарськими препаратами і виробами медичного призначення при амбулаторному лікуванні тощо.

[Міська програма «Розвиток освіти у місті Павлограді на 2024–2026 роки»](#) (затверджена Рішенням Павлоградської міської ради від 05.03.2024 № 1411-49/VIII).

Основна мета Програми — підвищення якості надання освітніх послуг (нові підходи до організації навчально-методичної роботи), створення рівних можливостей вільного доступу до освіти, безбар'єрність для учасниць та учасників освітнього процесу, створення системи виявлення і відбору обдарованої молоді, надання їй соціально-педагогічної та матеріальної

підтримки, виховання юних патріотів України на засадах національної гідності, патріотичної свідомості, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку.

**Підсумкова таблиця щодо проаналізованих місцевих
нормативно-правових актів**

<i>Область / населени й пункт, грумада</i>	<i>Всього НПА (зокрема проєктів НПА)</i>		<i>З них за тематикою</i>				
	<i>Регіон альні, місцеві і програ ми</i>	<i>Місцеві НПА щодо надання додатков их пільг, соціальни х гарантій тощо</i>	<i>Програ ми щодо підтри мки населен ня</i>	<i>Програ ми щодо підтри мки ВПО</i>	<i>НПА, спрямов ані на додатк ову підтрим ку населен ня</i>	<i>НПА, спрямов ані на додатк ову підтрим ку ВПО</i>	<i>Проєкт и НПА щодо підтрим ки ВПО</i>
<i>Дніпропе тровська обл., Павлогра дська МТГ</i>	3	3	2	0	0	1	0

Підсумкова таблиця щодо включення до програм ВПО, врахування їхніх потреб та інтересів

Облас ть / насе лений пункт, громад а	Програми та НПА щодо підтримки населення			Програми (зокрема проекти) та НПА щодо підтримки ВПО	
	Всього	З них містять заходи та положення щодо підтримки ВПО	З них потребують внесення змін або доповнень	Всього	З них потребують внесення змін або доповнень
Дніпропетровська обл., Павлоградська МТГ	3	0	2	1	1

Аналіз наявних програм на предмет включення до них ВПО, дотримання їхніх прав, врахування потреб та інтересів

Міська програма «Соціальний захист окремих категорій населення на 2022–2024 роки» (затверджена Рішенням Павлоградської міської ради від 05.03.2024 № 1412-49/VIII) спрямована на надання матеріальної підтримки окремим категоріям населення з метою вирішення їхніх життєвих проблем, зокрема надання матеріальної допомоги громадянам міста, а також надання матеріальної допомоги на вирішення соціально-побутових проблем (на встановлення індивідуального опалення) громадянам міста. Проте **не зазначено, хто саме належить до громадян міста, чи належать до цієї категорії ВПО, які перебувають на обліку та проживають на території відповідної громади.**

Міська програма «Розвиток освіти у місті Павлограді на 2024–2026 роки» (затверджена Рішенням Павлоградської міської ради від 05.03.2024 № 1411-49/VIII) спрямована на підвищення якості надання освітніх послуг

(нові підходи до організації навчально-методичної роботи). Очікуваний результат від виконання — активізація творчої активності педагогічних кадрів, підвищення рівня психолого-педагогічної культури та фахової майстерності педагогинь/ів; впровадження інноваційних освітніх технологій, спрямованих на розвиток креативності учасниць та учасників педагогічного процесу; зростання якості освіти та виховання, вдосконалення системи психолого-педагогічного супроводу розвитку особистості школярів, що забезпечує максимально сприятливі умови для задоволення освітніх потреб; надання якісних освітніх послуг, розвиток позитивних задатків всіх учнів та максимальне розкриття їхнього потенціалу. Проте **не вказано, що дія Програми поширюється на школярів із числа ВПО.**

Також у Програмі **не зазначено, чи поширюється реалізація права повнолітніх людей на безперервне навчання** з урахуванням їхніх особистісних потреб, пріоритетів суспільного розвитку та потреб економіки на людей із числа ВПО.

У Програмі йдеться про створення міського розмовного клубу з удосконалення володіння державною мовою «Говорімо українською!» для дорослих. Реалізація проєкту дасть змогу опанувати державну мову 100 жителям міста щорічно. Проте **не визначено, хто саме належить до жителів міста.**

Наступні пункти Програми щодо організації відпочинку на базі установ і закладів освіти дітей пільгових категорій, дітей, які опинились у складних життєвих обставинах, щодо організації оздоровлення та відпочинку шляхом придбання путівок і перевезення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, щодо придбання новорічних подарунків для дітей з ООП та дітей з інвалідністю, які навчаються в закладах загальної середньої освіти, закладах дошкільної освіти, **не охоплюють дітей з числа ВПО.**

Міською програмою «Здоров'я павлоградців на 2023–2025 роки» (затверджена Рішенням Павлоградської міської ради від 05.03.2024 № 1418-49/VIII) передбачено надання населенню медичних послуг. Проте не зазначено, хто саме має право на отримання таких послуг, в переліку **не зазначено, що даними послугами та пільгами можуть скористатися люди з числа ВПО.**

Висновки за результатами проведеного аналізу місцевих політик та програм у сфері соціального захисту

Проаналізувавши низку місцевих програм та НПА, які розміщені у відкритому доступі на сайтах громади та отримані на відповідні запити Ради з питань ВПО при Павлоградському міськвиконкомі, можна зробити висновок, що загалом у громаді приділяється увага дотриманню прав, врахуванню потреб і законних інтересів ВПО. Але наявні певні зауваження до вищезазначених програм та НПА — вони потребують редакційної правки щодо коректного формулювання відповідно до законодавства України.

Згідно з даними оцінки рівня важливості потреб ВПО Павлоградської тергромади, 64,1% опитаних зазначили важливість отримання індивідуального тимчасового житла, 73,5% відмітили пріоритетним отримання індивідуального постійного житла, для 82,5% важливе надання медичних послуг, для 89,8% — фінансова допомога.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд “Стабілізешен Суппорт Сервісез”» в квітні – травні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ “ССС”» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підпишіться на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

НАШ САЙТ:

<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:

info@radnyk.org

FACEBOOK:

[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:

[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:

[@SSS_Ukraine](https://www.telegram.com/@SSS_Ukraine)

TWITTER:

[@SSS_Ukraine](https://www.twitter.com/@SSS_Ukraine)